

מִיָּד הָיָה תָּב וְאָמַר, פְּתִיב, (בראשית לו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגו', הָאֵי קָרָא דְקַהֲלֵת, אִיהוּ מְשַׁל לְחַכְמַתָּא דְקָרָא דָּא דְאוּרִייתָא, וְדָא מְשַׁל לְדָא. שְׂמַח בְּחוּר בְּיַלְדוּתָךְ, וְהוּא נָעַר. וַיְטִיבֵךְ לְבָבְךָ, הָיָה רָעָה אֶת אָחִיו בְּצִאָן. בִּימֵי בְּחוּרוֹתֶיךָ, אֶת בְּנֵי בְּלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נָשִׂי אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה, וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה. יְבִיאֲךָ אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. יוֹסֵף אֶתְפָּלִיל בְּיַעֲקֹב, וְרִזִּין דְּסַתְרֵי תוֹרָה, מָאן יָכִיל לְמַגְדַּע לוֹן.

מִיָּד הָיָה שָׁב וְאָמַר, פְּתוּב (בראשית לו) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגו'. פְּסוּק זֶה שֶׁל קַהֲלֵת הוּא מְשַׁל לְחַכְמַתָּא שֶׁל פְּסוּק זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶה מְשַׁל לְזֶה. שְׂמַח בְּחוּר בְּיַלְדוּתְךָ - וְהוּא נָעַר. וַיְטִיבֵךְ לְבָבְךָ - הָיָה רָעָה אֶת אָחִיו בְּצִאָן. בִּימֵי בְּחוּרוֹתֶיךָ - אֶת בְּנֵי בְּלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נָשִׂי אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה - וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה. יְבִיאֲךָ אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט - אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. יוֹסֵף נִכְלָל בְּיַעֲקֹב, וְהַסּוּדוֹת שֶׁל סַתְרֵי הַתּוֹרָה מִי יָכוֹל לְדַעַת אוֹתָם! ?

וְהָאֵי מְשַׁל אֶתְפָּשַׁט לְתַלְתָּא אֲלֵךְ מְשָׁלִים, וְכִלְהוּ (דף קמ"ה ע"ב) בְּהָאֵי מְשַׁל, בְּשַׁעֲתָא דְיוֹסֵף אֶתְפָּלִיל בְּיַעֲקֹב, תְּלַת אֲלֵךְ אֵינּוֹן, בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, דְּכִלְהוּ בְּהָאֵי מְשַׁל בְּרָזָא דְחַכְמַתָּא. וְכָאן, כְּמָה טַיִיעִין אֵינּוֹן בְּטוֹעֲנִין דְּטַמִּירוּ, בְּהוּ דִּיירֵי תְרִיסִין, דְּלִית לְהוֹן חֲשַׁבְנָא לְטַמִּירִין דְּחַכְמַתָּא.

וְהַמְשַׁל הַזֶּה הִתְפַּשֵּׁט לְשִׁלְשֵׁת אֲלָפֵי מְשָׁלִים, וְכֻלָּם בְּמִשַׁל הַזֶּה, בְּשַׁעֲתָא שְׁיִוְסָף נִכְלָל בְּיַעֲקֹב, שִׁלְשֵׁת אֲלָפִים הֵם, בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שְׁכֻלָּם בְּמִשַׁל הַזֶּה בְּסוּד הַחַכְמַתָּא. וְכָאן כְּמָה סוּחְרִים הֵם בְּמִשְׁאוֹת שֶׁל הַנְּסִתָּר, וְכֵהֵם דִּירֵי הַמְּגַנִּים שְׂאִין לְהֵם חֲשׁוֹבֹן לְסַתְרֵי הַחַכְמַתָּא.

וַיְהִי שִׁירוּ חַמְשָׁה וְאַלְף, הָכֵי אוֹקִימָנָא, וַיְהִי שִׁירוּ שֶׁל מְשַׁל, וְכִלְא חַד, בִּין מָאן דְּאָמַר וַיְהִי שִׁירוּ דְשַׁלְמָה, בִּין מָאן דְּאָמַר וַיְהִי שִׁירוּ שֶׁל מְשַׁל, כִּלְא אִיהוּ חַד, וְכִלְא אִיהוּ קָאָמַר, וַיְהִי שִׁירוּ, דָּא שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חַמְשָׁה וְאַלְף אִיהוּ שִׁיר הַשִּׁירִים. וְדָאֵי הָכֵי הוּא, חַמְשָׁה אֵינּוֹן תְּרַעִין וּפְתַחִין דְּמַתְּפַתְחֵי בְּמִלְכָּא דְשַׁלְמָא דִּילִיָּה. וְאֵינּוֹן חַמֵּשׁ מָאָה שְׁנִין דְּאֵילָנָא דְחַיֵּי. חַמֵּשִׁין שְׁנִין דִּיּוֹבְלָא.

וַיְהִי שִׁירוּ חַמְשָׁה וְאַלְף. כֵּן בְּאַרְנָנּוּ, וַיְהִי שִׁירוּ שֶׁל מְשַׁל, וְהַכֵּל אֶחָד, בִּין מִי שְׂאָמַר וַיְהִי שִׁירוּ שֶׁל שַׁלְמָה, בִּין מִי שְׂאָמַר וַיְהִי שִׁירוּ שֶׁל מְשַׁל. הַכֵּל אֶחָד הוּא, וְאֶת הַכֵּל הוּא אָמַר. וַיְהִי שִׁירוּ - זֶה שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חַמְשָׁה וְאַלְף הוּא שִׁיר הַשִּׁירִים? וְדָאֵי כֵּן זֶה, חַמְשָׁה הֵם שְׁעָרִים נִפְתָּחִים שְׁנִפְתָּחִים בְּמִלְךָ שְׁהַשְׁלוּם שְׁלוּ, וְהֵם חַמֵּשׁ מָאוֹת שְׁנִים שֶׁל עֵץ הַחַיִּים. חַמֵּשִׁים שְׁנוֹת הַיּוֹבֵל.

וְאַרְבָּה, דָּא אִיהוּ אֵילָנָא דְחַיֵּי, חַתָּן דְּנַפְיָק מְסַטְרִיָּה, וְאִיהוּ יָרִית כָּל אֵינּוֹן חַמְשָׁה, לְמִיתֵי לְגַבֵּי כְלָה. יוֹמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲלֵךְ שְׁנִין אִיהוּ, וְדָא אִיהוּ נָהַר דְּנִגִּיד וְנַפְיָק מַעֲדָן. יוֹסֵף זַפְאָה. דְּאֶקְרִי צְדִיק, עַל שְׂמָא דְסִיְהָרָא. כְּמָה דְאַתְנִי בְּהַ קְדָשָׁא

וְאַרְבָּה - זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים, חַתָּן שְׁיִוְצָא מַצְדוֹ, וְהוּא יוֹרֵד כָּל אוֹתָם הַחַמְשָׁה לְהַבְיָאם לְכִלְא. יוֹמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵךְ שְׁנִים, וְזֶהוּ הַנְּהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מַעֲדָן. יוֹסֵף הַצְּדִיק. שְׁנַקְרָא צְדִיק עַל שֵׁם הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שֶׁהִתְנַה בְּהַ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם כֵּן

בריך הוא. ובגין פך שיר השירים, קדש
קדשים.

ולית לך קרא בשיר השירים, דלא אית ביה
רזא דחמשה ואלף ודאי. שיר השירים
ודאי הכי הוא. חמש דרגין אינון בהאי קרא,
כמה דאתמר. ואי תימא, האלף אמאי לא
אדפר הכא. ודאי ההוא אלף טמירא הוה,
וטמירא איהו עד דאתחברת אתתא בכעלה.
ועל דא אשתדל שלמה, למיתי ההוא אלף
לגבי כלה, בטמירו דגושפנקה דחכמתא
עלאה.

ביון דעבד קדש הקדשים לתתא, גניז וטמיר,
ועאל רזא דקדש הקדשים לתמן, למעבד
גניזו דשמושא שלים, עילא ותתא כדקא
יאות. קדש הקדשים איהו לעילא, רזא
דחכמתא עלאה, ויובלא. כגוונא דא ירתין
חתן וכלה, ירותא דאבא ואמא.

ואתהדרו אחסנת ירותא כגוונא אחרא. ירותא
דאבא, ירותא ברתא, בסליקו דשמא
קדישא דא, ואתקרי אוף הכי קדש, חכמה.
ירותא דאמא, ירית ברא, ואקרי קדשים, בגין
דנטיל כל אינון קדשים עלאין, וכניש לון
לגביה. ובתר יהיב לון, ואעיל לון לגבי כלה.
ועל דא אמר שיר השירים. שיר, לגבי קדש.
השירים, לגבי קדשים, למהוי כלא קדש
קדשים, ברזא חדא כמה דאתחזי. אשר
לשלמה הא אתמר למלכא דשלמא דיליה.

ואי תימא שבחא דא דיליה הוא. לא תימא
הכי, אלא שבחא באתר עלאה איהו
סלקא. אבל הכא הוא רזא. פד מתתקנן דכר
ונוקבא כחדא, תחות מלכא עלאה, פדין
ההוא מלכא אסתליק לעילא, ואתמליא מפל
קדושין, ומפל ברפאן, דנגדן לתתא, ואתמלי

שיר השירים קדש קדשים.
ואין לך פסוק בשיר השירים שאין
בו סוד של חמשה ואלף ודאי.
שיר השירים ודאי שפך הוא.
חמש דרגות היו בפסוק הזה, כמו
שנאמר. ואם תאמר, האלף למה
לא נזכר כאן? ודאי שאותו אלף
היה טמיר, והוא טמיר עד
שהתחברה אשה בכעלה. ולכן
השתדל שלמה להביא אותו אלף
לפלה, בסתר של החכמה
העליונה.

ביון שעשה קדש הקדשים למטה
גניז וטמיר, והכניס לשם את סוד
קדש הקדשים לעשות גניזת
השמוש השלם למעלה ולמטה
כראוי. קדש הקדשים הוא
למעלה, סוד החכמה העליונה
והיובל. כמו זה יורשים החתן
והפלה ירשת האב והאם.

וחורו נחלת הירשה בגון אחר.
ירשת האב ירשה הבת בעליתו
של השם הקדוש הזה, ונקרא אף
כך קדש, חכמה. ירשת האם ירש
הבן, ונקרא קדשים, משום שנטל
את כל אותם הקדשים העליונים
וכנסם אליו, ואחר כך נותן אותם
ומכניסם לפלה.

ועל זה אמר שיר השירים. שיר -
לקדש. השירים - לקדשים,
להיות הכל קדש קדשים בסוד
אחד כמו שראוי. אשר לשלמה -
הרי נתבאר, למלך שהשלום שלו.
ואם תאמר ששבח זה הוא שלו
- אל תאמר כך, אלא השבח עולה
למקום עליון. אבל כאן הוא סוד.
כשמתקנים זכר ונקבה כאחד
פחת המלך העליון, אז אותו מלך
מתעלה למעלה ומתמלא מפל
הקדשות ומפל הברכות
ששופעות למטה, ומתמלא
ומריק למטה, וזוהי תשוקת

ואריק לתתא, ודא איהו

המלך העליון, כשמתמלא קדושות וברכות ומריק למטה. וְלִבְנֵי הַתְּפִלּוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת - שִׁיתַּתְּקֵן וְיִתְמַלֵּא אוֹתוֹ הַמְּבֹרָע הָעֲלִיּוֹן. שְׂפִינָן שֶׁהוּא מִתְּפַקֵּן כְּרֵאוֹי מִמְרָאָהוּ וּמִמְרָאָה שֶׁל אוֹתוֹ הַתְּפִקּוֹן, מִתְּפַקֵּן הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן וְעַלְמוֹתֶיהָ, וְלֹא צְרִיף לְהַתְּפַקֵּן הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן אֲלֵא מִהִמְרָאָה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, לְלִבְנָה אֵין מְרָאָה מִעֲצָמָה כָּלֵל, פֶּרֶט לְכֹאֶשֶׁר מִתְּפַקֵּן בְּשִׁמְשׁ וּמֵאִירָה, וּמִמְרָאָה הַשֶּׁמֶשׁ וְתַקּוּנֵנוּ נִתְקַנְתָּ הַלְּבָנָה וּמֵאִירָה. מִזֶּה שְׂצָרִיכִים הַתְּפִלּוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת - שִׁיּוֹאֵר וְיִתְּקֵן אוֹתוֹ מְקוֹם שִׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ אוֹר. שְׂפִינָן שֶׁאוֹתוֹ מְקוֹם מִתְּקֵן מִן הַמְרָאָה שֶׁלוֹ, מִתְּפַקֵּן כָּל מִזֶּה שְׁלֵמֻטָּה. וְלִכְּנֵי הַתְּשַׁבְּחַת שֶׁאִמַר שְׁלֵמָה, לֹא הִשְׁתַּדֵּל אֲלֵא בְּשִׁבִיל הַמְּלֹךְ שֶׁהַשְׁלוֹם שֶׁלוֹ שִׁיתְּפַקֵּן. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּפַקֵּן מִמְרָאָהוּ, הַכֹּל הַתְּפַקֵּן. וְאִם הוּא לֹא הַתְּפַקֵּן, אֵין תְּקוּן לְלִבְנָה לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוּם כִּי אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה. שִׁיתְּפַקֵּן וְיִתְמַלֵּא כְּרֵאוֹי בְּרֵאוֹ שׁוֹנָה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאֵר. (שְׁמוֹת כה) וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וָגוֹ', סוּד הַסּוּדוֹת לְיִדְעֵי הַחֲכָמָה. כְּשֶׁעֲלָה בְּרִצּוֹן סִתָּר כָּל הַסְּתָרִים לְעֵשׂוֹת כְּבוֹד לְכַבּוֹדוֹ, הַשִּׁיב רוּחַ מִנְקֻדָּה עֲלִיוֹנָה שְׁשׁוֹפְעַת מִלְמַעְלָה לְמִטָּה, וְשֵׁם תְּקוּנֵנוּ לְהַתְּשִׁיב בְּעוֹלָם הַזֶּה. לְמָה? בְּשִׁבִיל שֶׁאִם לֹא יִהְיֶה עֶקֶר וְשֶׁרֶשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יִהְיֶה כְּלִי לְהוֹרִיק בְּעוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל. וְאִם לֹא יִרִיק לְעוֹלָם הַזֶּה, מִיָּד נֶאֱכָד וְלֹא יְכוּל לְעֵמֵד אֶפְלוּ רְגַע אֶחָד. אֲבָל מִשׁוּם שֶׁתְּקוּנֵנוּ הוּא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, מִתְּמַלֵּא מִצַּד אֶחָד לְהוֹרִיק לְעוֹלָם הַזֶּה, וּמִצַּד אֶחָד לְהוֹרִיק לְמַלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים. וְהַכֹּל נִזְדוּנֵנוּ מִמֶּנּוּ כְּאֶחָד.

תיאובתיה דמלפא עלאה, פד אתמלי קדושן וברפאן, ואריק לתתא. ועל דא איהו צלותין ובעותין, דיתתקן ואתמלנא ההוא מבוועא עלאה. דכיון דאיהו מתתקן פדקא יאות, מחיזו דיליה, ומחיזו דההוא תקונא, מתתקנא עלמא תתאה, ועולמתהא. ולא אצטריך עלמא תתאה לאתתקנא, אלא מחיזו דעלמא עלאה. סיהרא, לית לה חיזו מגרמהא כלל, בר פד אתתקן בשמשא ואנהיר, ומחיזו דשמשא ותקונא דיליה אתתקנת סיהרא ואתנהירת. מזה דאצטריך צלותין ובעותין, דיתנהיר ויתתקן ההוא אתר דנפקא מניה נהורא, דכיון דההוא אתר מתתקנא, מחיזו דיליה, אתתקן כל מאן דלתתא. ובגין כך תושבתתא דקאמר שלמה, לא אשתדל אלא בגין מלפא דשלמא דיליה, דיתתקן. כיון דאיהו אתתקן, מחיזו דיליה, כלא יתתקן. ואי איהו לא אתתקן, לית לה תקונא לסיהרא לעלמין, ובגין כך אשר לשלמה. דיתתקן ויתמלי בדקא יאות בקדמיתא, כמה דאתמר. (ד קמ"ד ע"א) ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו', (שמות כה) רזא דרזין לידעי חכמתא, פד אסתלק ברעותא דסתרא דכל סתרין למעבד יקרא ליקריה, אנשיב רוחא מנקודה עלאה, דנגיד מלעילא לתתא, ושוי תקוניה, לאתישבא בהאי עלמא. אמאי. בגין דאי לא יהא עקרא ושרשא בהאי עלמא, לא יהא מאנא לארקא בהאי עלמא כלל. ואי לא יריק להאי עלמא, מיך אתאביד, ולא יכיל לקיימא אפילו רגעא חדא. אבל בגין דתקוניה איהו מהאי עלמא אתמלי מסטרא חדא לארקא להאי עלמא, ומסטרא אתרא לארקא למלאכי עלאי. וכלא אתזנו מניה פחדא.

שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שֶׁל הַרוּחַ הַזֶּה - רוּחוֹת הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. רוּחַ זֶה נִשְׁלַמָּה בְּזִמְנֵי שְׁחִנוֹךְ וַיֵּרֶד וּמִהֲלָאֵל הָיוּ בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁהִתְרַבּוּ הַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם זֶה הַשְּׁלֵמוֹת הַזֵּה מִמֶּנּוּ. אַחַר שֶׁאֲבָדוּ - בָּא נַח וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. בָּא דוֹר הַפְּלִגָּה וְהִזִּיז אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ - בָּא אֲבָרְהָם וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. בָּאוּ אַנְשֵׁי סְדוֹם וְהִזִּיזוּ אוֹתוֹ - בָּא יִצְחָק וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. בָּאוּ פְּלִשְׁתִּים וְרָשָׁעֵי הַדּוֹר וְהִזִּיזוּ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ - בָּא יַעֲקֹב וּבְנָיו, הַמְטָה הַשְּׁלֵמָה, וְהַשְּׁלִימוּ אוֹתוֹ.

יֵצְאוּ מִהָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה וַיֵּרְדוּ לְמִצְרַיִם, וּבִשְׁבִילֵם הִתְעַכְבָּה שָׁם. וּמִשׁוּם שְׁחִנוֹךְ שֵׁם יִשְׂרָאֵל לְמַעֲשֵׂי הַמִּצְרַיִם, נִכְנָעָה וַזֶּה אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וּבָאוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְצוּנִי לְדוֹר בִּינִיכֶם, אֲבָל לֹא יָכוֹל עַד שֶׁתִּתְקַנְנוּ אוֹתָהּ רוּחַ שְׁלֵי שֶׁתִּשְׁרָה בִּינִיכֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. אָמַר מֹשֶׁה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי יָכוֹל לְקַחַת אוֹתָהּ וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ? אָמַר לוֹ: מֹשֶׁה, לֹא כִמוֹ שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב, אֲלֵא - מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו', מֵאוֹתוֹ רְצוֹן וְרוּחַ שְׁלֵמָה תִּקְחוּ אוֹתָהּ וְתִשְׁלִימוּ אוֹתָהּ.

בְּשִׁבְעָה שְׁלֵמָה, תִּקְנֵן אוֹתָהּ רוּחַ בְּשְׁלֵמוֹת שְׁלֵמָה, שֶׁהָרִי מִיּוֹם שֶׁנִּשְׁלַמָּה לְמִטָּה בִּימֵי מֹשֶׁה לֹא הוֹסְרָה אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ. (עַד שֶׁבָּא שְׁלֵמָה) בֵּינֵן שֶׁבָּא שְׁלֵמָה, הַשְּׁתַדֵּל לְהַשְּׁלִימוּ לְמַעְלָה, וְהִתְחִיל לְתַקֵּן אֶת מִרְאֵה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְהַתְּקֵן מֵאוֹתוֹ מִרְאֵה שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְזֶהוּ אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה.

שְׁלִימוּ דְתִקְוֵנָא דְהָאֵי רוּחָא, רוּחֵיהוּן דְצְדִיקָא בְהָאֵי עֲלָמָא. רוּחָא דָא אֲשֶׁתְלִים, בְּזִמְנָא דְחִנוּךְ וַיֵּרֶד וּמִהֲלָאֵל הָיוּ בְּעֲלָמָא וְכַד אֲסָגִיאוּ חֵיִיבֵי עֲלָמָא, אֲעֵדוּ הָהוּא שְׁלִימוּ מִנִּיה. לְבַתֵּר דְאַתְאֲבִידוּ, אַתְא נַח וְאַשְׁלִים לִיה. אַתְא דִרְ הַפְּלִגָּה, אֲעֵדוּ הָהוּא שְׁלִימוּ מִנִּיה. אַתְא אֲבָרְהָם וְאַשְׁלִים לִיה. אַתְו אַנְשֵׁי סְדוֹם וְאַעֲדוּ לִיה. אַתְא יִצְחָק וְאַשְׁלִים לִיה. אַתְו פְּלִשְׁתִּים וְחֵיִיבֵי דָרָא וְאַעֲדוּ לִיה מִנִּיה. אַתְא יַעֲקֹב וּבְנָיו, עֲרָסָא שְׁלִימָא, וְאַשְׁלִימוּ לִיה.

נִבְקוּ מֵאַרְעָא קְדִישָׁא וְנַחְתּוּ לְמִצְרַיִם, וּבְגִינֵיהוּ אֲתַעֲכַבַת תַּמָּן. וּבְגִין דְאַהֲדָרִי תַמָּן יִשְׂרָאֵל לְעוֹבְדֵי דְמִצְרַאִי, אֲתַכְפִּיָא וְאַתְעֵדִי הָהוּא שְׁלִימוּ, עַד דְנִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, וְאַתּוּ לְמַעַבְד מִשְׁכְּנָא. אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, רְעוּתִי לְדִיִּירָא בִינִיכּוּ, אֲבָל לֹא יָכִילְנָא עַד דְתִתְקַנּוּן הָהוּא רוּחָא דִילִי, דִישְׁרִי בְּגוֹוִיכּוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְתִיב, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. אָמַר מֹשֶׁה לְקוֹדֶשׁא בְרִיךְ הוּא מֵאֵן יָכִיל לְמִיסַב לָהּ וּלְמַעַבְד לָהּ. אָמַר לִיה, מֹשֶׁה, לֹא כְמָה דְאַתְּ חוֹשֵׁב, אֲלֵא מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו', מֵהָהוּא רְעוּתָא וְרוּחָא דְלֵהוּן, תִּסְבּוּן לָהּ, וְתִשְׁלֵמוּן לָהּ.

בַּר אַתְא שְׁלֵמָה, אֲתַקִּין לְהָהוּא רוּחָא בְּשְׁלִימוּ דְלַעֲיָלָא, דְהָא מִן יוֹמָא דְאַשְׁתְּלִים לְתַתָּא בְיוֹמוֹי דְמֹשֶׁה, לֹא אֲעֵדִיאוּ הָהוּא שְׁלִימוּ מִנִּיה. (עַד דְאַתְא שְׁלֵמָה) בֵּינֵן דְאַתְא שְׁלֵמָה, אֲשֶׁתַּדִּיל לְאַשְׁלָמָא לִיה לְעֵילָא, וְשִׁאֲרֵי לְאַתְקַנָּא חִיזוּ דְעֲלָמָא עֲלָאָה, לְאַתְתַּקַּנָּא מֵהָהוּא חִיזוּ עֲלָמָא תַתָּאָה, וְדָא אִיהוּ אֲשֶׁר לְשֵׁלֵמָה.

השלמה מההשמטות

(סימן ג) מספר הבהיר

יָשַׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ מֵאִי דְכֶתִיב (שמות כ"ה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה? כָּף אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתָהּ תְרוּמָה תְּרִימוּ אוֹתָהּ בְּתַפְלוּתֵיכֶם, וְמִי הוּא אוֹתוֹ שְׂנֵדְבוּ לְבוֹ לְהַמְשִׁיךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה - כְּפָדוּהוּ, כִּי בּוֹ אֲנִי שֹׁמֵחַ שְׂיֻדִיעַ שְׂמִי, וּמִמֶּנּוּ רְאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי, שְׂנַאֲמַר (שם) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. שְׂאָמַר רַבִּי רַחֲמֵאִי, צְדִיקִים וְחֲסִידִים שְׂבִישְׂרָאֵל שְׂמְרִימִן אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְיוֹתֵיהֶן וּמֵהֶם מִתְּפָרְנִס הַל"ב, וְהֵלֵב מִפְּרָנְסָן.

וְכַר הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמִּמְנוֹת עַל הָאֲמוֹת, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נִטְלוּ מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלְבוֹ. מֵה לֵב הַדֶּר, פְּרִי הַגּוֹף - אֵף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ עֵץ הַדֶּר. מֵה אֵילָן תָּמַר, עֲנַפּוֹ סְבִיבּוֹ וְלוֹלְבוֹ בְּאֲמָצֵעַ - אֵף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ גּוֹף הָאֵילָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לְבוֹ. וּכְנֶגֶד הַגּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאֲדָם, שֶׁהוּא עֵקֶר הַגּוֹף, לְמַה לּוֹלֵב זֶה פְּתוּב לוֹ לֵב - אֵף הַלֵּב מְסוּר ל"ו. וּמֵה ל"ב זֶה שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֻכְמָה בּוֹ - אֵף בְּכָל נְתִיב מֵהֶם צוּרָה שׁוּמְרָת, שְׂנַאֲמַר (בראשית ג) לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָף עֵץ הַחַיִּים.

וּמֵהוּ (שם) וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן? וַיִּשְׁכַּן בְּאוֹתָן נְתִיבוֹת שְׂקָדְמוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂנַקְרָא גֵן וְשְׂקָדָם לְפָרְבִּים, שְׂפָתוֹב (שם) וְאֵת הַפְּרָבִים. וְשְׂקָדָם לְלֵהֵט, שְׂפָתוֹב (שם) אֵת לֵהֵט הַחֶרֶב. וְהָרִי כְּתוּב שְׂמִים וְאֵשׁ קְדָמוֹ, שְׂפָתוֹב (שם א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹף הַמַּיִם. וְכְתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שְׂמַיִם. וּמִנֵּיין לְנוֹ שְׂשֵׁמִים הִיוּ אֵשׁ? שְׂפָתוֹב (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא.

השלמה מההשמטות (סימן ג) מספר הבהיר

יָשַׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ מֵאִי דְכֶתִיב (שמות כ"ה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. כָּף אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתָהּ תְרוּמָה תְּרִימוּ אוֹתָהּ בְּתַפְלוּתֵיכֶם, וְמִי הוּא אוֹתוֹ שְׂנֵדְבוּ לְבוֹ לְהַמְשִׁיךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה כְּפָדוּהוּ, כִּי בּוֹ אֲנִי שֹׁמֵחַ שְׂיֻדִיעַ שְׂמִי, וּמִמֶּנּוּ רְאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי. שְׂנַאֲמַר (שמות כ"ה) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. דְּאָמַר רַבִּי רַחֲמֵאִי, צְדִיקִים וְחֲסִידִים שְׂבִישְׂרָאֵל שְׂמְרִימִן אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְיוֹתֵיהֶן וּמֵהֶם מִתְּפָרְנִס הַל"ב, וְהֵלֵב מִפְּרָנְסָן.

וְכַר הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמִּמְנוֹת עַל הָאֲמוֹת, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נִטְלוּ מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלְבוֹ. מֵה יֵלֵב הַדֶּר, פְּרִי הַגּוֹף אֵף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ עֵץ הַדֶּר. מֵה אֵילָן תָּמַר, עֲנַפּוֹ סְבִיבּוֹ וְלוֹלְבוֹ בְּאֲמָצֵעַ אֵף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ גּוֹף הָאֵילָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לְבוֹ. וּכְנֶגֶד הַגּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאֲדָם, שֶׁהוּא עֵקֶר הַגּוֹף, לְמַה לּוֹלֵב זֶה פְּתִיב לוֹ לֵב אֵף הַלֵּב מְסוּר ל"ו. וּמֵה ל"ב זֶה שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֻכְמָה בּוֹ אֵף בְּכָל נְתִיב מֵהֶם צוּרָה שׁוּמְרָת, שְׂנַאֲמַר (בראשית ג) לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָף עֵץ הַחַיִּים.

וּמֵהוּ (בראשית ג) וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן, וַיִּשְׁכַּן בְּאוֹתָן נְתִיבוֹת שְׂקָדְמוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂנַקְרָא גֵן וְשְׂקָדָם לְפָרְבִּים, דְּכֶתִיב (בראשית ג) וְאֵת הַפְּרָבִים. וְשְׂקָדָם לְלֵהֵט דְּכֶתִיב (בראשית ג) אֵת לֵהֵט הַחֶרֶב. וְהָא כְּתִיב דְּמִים וְאֵשׁ קְדָמוֹ דְּכֶתִיב (בראשית א) יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹף הַמַּיִם. וְכְתִיב וַיִּקְרָא וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שְׂמַיִם, וּמִנֵּיין לְנוֹ אֵשׁ דְּשְׂמִים הִיוּ אֵשׁ דְּכֶתִיב (דברים ד) כִּי י' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא.

וּמִנָּה לֵן דְּשָׁמַיִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְכָתִיב (מְלָכִים א' ח') וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. אֲטוּ שְׁלֹמֹה מִתְפַּלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תִפְלֹתוֹ אֲלֵא שְׁנִקְרָא שָׁמַע עַל שָׁמוֹ, שְׁכַתוּב (מְלָכִים א' ח') הַשָּׁמַיִם וְשָׁמִי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלְפוּךָ. הַיּוֹי שָׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוֹי אֵשׁ. וְאַמְרַתְּ קִדְּם. אֲלֵא, אִימָא פָחֵם קִדְּם שֶׁל אוֹתָן הַצּוּרוֹת שֶׁל הַמְּקוֹם הַהוּא. וּמֵאִי נִינְהוּ כַחֵם כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (שְׁמוּאֵל א' ב') אִין קְדוֹשׁ פִּינִי אִין בְּלִתְךָ וְאִין צוּר פְּאֵלְהִינוּ.

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מָאִי לוּלֵב דְאַמְרִינָן, אֲלֵא לֹא מָסַר הַלֵּב וְהִיאַךְ, אָמַר לִיהַ שְׁלֵשָׁה שָׁרִים הֵם, תַּל"י וְגִלְגָּל וְל"ב, וְלִכְל אֶחָד וְאַחַד שְׁנַיִם עֶשֶׂר. חֲזָרוּ הַשְּׁלֵשָׁה מִנְּנָן ל"ו, וּבְהֵם נִתְקַיְּם הָעוֹלָם, דְכָתִיב (מְשָׁלִי כ"ה) וְצַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם, תִּנָּא עַמּוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׁמוֹ, עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וְנִתְגַּבֵּר. וְאֵם לֹא - מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁכַתוּב וְצַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם. וְאֵם חֲלֵשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. הַלְכָךְ אֶפְלוּ אִין בְּעוֹלָם אֲלֵא צַדִּיק אֶחָד, מְעַמִּיד אֶת הָעוֹלָם. לְפִיכָךְ קַחוּ תְרוּמַתִּי מִמֶּנּוּ תְחִלָּה, וְאַחֲרָיו זֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּכֶם, מֵאֵת הַנֶּשֶׁאֵר. וּמַהוּ זֶהב וְכֶסֶף וּנְחָשֶׁת?

דְּבַר אַחַר וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה וְיִקְחוּ לִי לְקֹדֶשׁ תְּרוּמָה, שְׁהִיא יו"ד וְהִיא עֲשִׂירִי. וּמִנְּנָן לִנְו שְׁעֲשִׂירִי קֹדֶשׁ? שְׁכַתוּב (וִיקְרָא כו') הַעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ, לְקֹדֶשׁ. וּמַהוּ קֹדֶשׁ? שְׁכַתוּב (יִחְזַקְאֵל מ"ד) וְרֵאשִׁית כָּל בְּפוּרֵי כָל וְכָל תְּרוּמַת כָּל מִכַּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם, דְכָתִיב (תְּהִלִּים קי"א) רֵאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת יי, אִין חֲכֵמָה אֲלֵא יִרְאֵת הַשָּׁם. (עַד כֹּאן מִהַשְּׁמֹטוֹת).

וְזֹאת הַתְּרוּמָה - הַרִי נֶאֱמַר,

וּמִנָּה לֵן דְּשָׁמַיִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְכָתִיב (מְלָכִים א' ח') וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. אֲטוּ שְׁלֹמֹה מִתְפַּלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תִפְלֹתוֹ אֲלֵא שְׁנִקְרָא שָׁמַע עַל שָׁמוֹ, דְכָתִיב (מְלָכִים א' ח') הַשָּׁמַיִם וְשָׁמִי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלְפוּךָ. הַיּוֹי שָׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוֹי אֵשׁ. וְאַמְרַתְּ קִדְּם. אֲלֵא, אִימָא פָחֵם קִדְּם שֶׁל אוֹתָן הַצּוּרוֹת שֶׁל הַמְּקוֹם הַהוּא. וּמֵאִי נִינְהוּ כַחֵם כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (שְׁמוּאֵל א' ב') אִין קְדוֹשׁ פִּינִי אִין בְּלִתְךָ וְאִין צוּר פְּאֵלְהִינוּ.

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מָאִי לוּלֵב דְאַמְרִינָן, אֲלֵא לֹא מָסַר הַלֵּב וְהִיאַךְ, אָמַר לִיהַ שְׁלֵשָׁה שָׁרִים הֵם, תַּל"י וְגִלְגָּל וְל"ב, וְלִכְל אֶחָד וְאַחַד שְׁנַיִם עֶשֶׂר. חֲזָרוּ הַשְּׁלֵשָׁה מִנְּנָן ל"ו, וּבְהֵם נִתְקַיֵּם הָעוֹלָם, דְכָתִיב (מְשָׁלִי כ"ה) וְצַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם, תִּנָּא עַמּוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׁמוֹ, עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וְנִתְגַּבֵּר. וְאֵם לֹא מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוֹבֵל כָּל הָעוֹלָם, דְכָתִיב וְצַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם. וְאֵם חֲלֵשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. הַלְכָךְ אֶפְלוּ אִין בְּעוֹלָם אֲלֵא צַדִּיק אֶחָד, מְעַמִּיד אֶת הָעוֹלָם. לְפִיכָךְ קַחוּ תְרוּמַתִּי מִמֶּנּוּ תְחִלָּה, וְאַחֲרָיו זֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּכֶם, מֵאֵת הַנֶּשֶׁאֵר. וּמַהוּ זֶהב וְכֶסֶף וּנְחָשֶׁת.

דְּבַר אַחַר וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה וְיִקְחוּ לִי לְקֹדֶשׁ תְּרוּמָה, שְׁהִיא יו"ד וְהִיא עֲשִׂירִי. וּמִנְּנָן לִנְו דְעֲשִׂירִי קֹדֶשׁ, דְכָתִיב (וִיקְרָא כ"ז) הַעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ, לְקֹדֶשׁ. וּמֵאִי נִינְהוּ קֹדֶשׁ דְכָתִיב (יִחְזַקְאֵל מ"ד) וְרֵאשִׁית כָּל בְּפוּרֵי כָל וְכָל תְּרוּמַת כָּל מִכַּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם, דְכָתִיב (תְּהִלִּים קי"א) רֵאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת יי, אִין חֲכֵמָה אֲלֵא יִרְאֵת הַשָּׁם. (עַד כֹּאן מִהַשְּׁמֹטוֹת).

וְזֹאת הַתְּרוּמָה, (שְׁמוֹת כ"ה) הֵא אֲתַמַּר, דְכַד קֹדֶשׁ אֲ